

Saulėta, diena 90°, naktį 65.
Saulė teka 5:26, leidžiasi 8:09

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIV

Price 15c

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Gegužio-May 22 d., 1972 m.

Kaina 15c

121

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

MASKVA SU TINKA JAV PREZIDENTA NIXONA

NIRŠTA PRIEŠ RADIO VALANDELES

Komunistai Lietuvoje nebe pirmą kartą niršta, nes jie nepatenkinti išeivių lietuvių laisvųjų žodžių, sklindančių per Vakarų radio siųstuvus: Madridą, Romą, Vatikaną, Manilą ir iš Amerikos Balso. Paskutinis pykčio liudijimas, tai Vilniaus Eltos direktoriaus, Donato Rodos straipsnis — pamfletas "Dialogas dėl Vatikano ir Romos radio", įdėtas partijos organe "Tiesoje" (geg. 5, nr. 105. Straipsnis pateiktas dialogo formoje — vienas pašnekovų įrodinėja, kad Romos radijas turis lietuviškai kalbančios... mafijos, plėšikavimo organizacijos filialo pobūdį... Autorius, pagal tradiciją, priminė prel. Ignatavičių, vysk. Brizgį, net jau mirusį A. Impulevičių.

Kalbama apie abi lietuvių k. radio valandėles — Vatikane ir Romoje. Iš eilės nurodoma į pasiskirusių valandėlių teiginius ir pripažįstama, kad abu radijai suaktyvino savo veiklą.

Esą, radijai (lietuvių kalba) kritikavę taikos šalininkus, skelbę, kad Amerikoje esąs darnus tautybių sugyvenimas, o buiti Lietuvoje vaizduojam tamsiai: ten esąs skurdas, badas ir smurtas. Jei vysk. Brizgys kalbėjęs apie religijos persekiojimą, tai, girdi — jis klidėjęs... Iš viso, siųstuvai nei netarnauja žmogiškumui, nei geriems tautų santykiams... — teigia Roda.

Blankus puolimas, keistas lyginimas su italų nusikaltėliais Sicilijoje ar JAV-se mums vis dėlto aiškiai liudija: laisvieji radijo siųstuvai savo lietuviškoms programoms atlieka svarbų vaidmenį ir jie paveikūs. Priešingu atveju nebūtų, svarbioje dienraščio vietoje, to "dialogo" ir dar riebios antraštės apie Vatikano ir Romos radijus. Komunistai dar kartą pripažino: jūs, Vakaruose, radijo balsas mums pavojingas... (E)

Baltijos Tarybos raštas Prezidentui

Baltijos Valstybių Laisvės Taryba, kurioje dalyvauja Lietuvos, Latvijos ir Estijos Laisvės Komitetai New York'e, JAV Prezidentui R. M. Nixonui š. m. gegužės mėn. 9 d. pasiuntė raštą, kuriame lietuvių, latvių ir estai tebeturi viltį, jog būsimoji Taikos Konferencija atstatysiant Rytų bei Vidurio Europos tvarką, paremtą tarptautinėmis sutartimis bei didžiųjų valstybių karo metu ir jam pasibaigus padarytais įsipareigojimais.

Taryba atkreipė dėmesį į tai, kad Sovietų Sąjunga siekia tarptautiniu mastu įteisinti savo imperialistinę plėtrą Baltijos valstybės okupavus ir ji siekia per jos siūlomą Europos Saugumo Konferenciją savo kolonijinę imperiją sutvirtinti. Taryba teigia: tokia Konferencija tegalima bendro europinio susitarimo rėmuose, kai, šalia kitų klausimų, turėtų būti atstatyta Baltijos valstybės karo metu padaryta žala. Šių valstybių klausimas priklausotų spresti pastarojo karo sąjungininkams.

Taryba, kreipdamasi į JAV Prezidentą, pareiškė pasitikėjimą, kad sekant D. D. Eisenhowerio ir W. Churchillio žodžiais, pareišktais 1954 m. birželio 29 d. (Potomac Deklaracija), jis, Prezidentas, "nebus dalyviu bet kokio susitarimo ar sutarties, kuria būtų patvirtintas ar pratęstas pajungimas" Estijos, Latvijos ir Lietuvos.

Taryba linkėjo Prezidentui sėkmės jam nepašalinamai siekiant patikrinti teisingą bei pastovią taiką. (E)

IS VISO PASAULIO

BELFASTAS. — Šiaurinėje Airijoje buvo nušautas 15 m. protestantas berniukas. Protestantai irgi pradėjo keršto veiksmus. Netoli Belfasto buvo nušautas 44 m. katalikas, šešių vaikų tėvas. Žmogžudžiai pasakė, kad tai kerštas katalikams už protestantų žudymą.

BONA. — V. Vokietijos vyriausybė pasiūlė opozicijai šaukti dar šiu metų pabaigoje naujus parlamento rinkimus, metais anksčiau, negu reikėtų. Opozicija nelabai rinkimų nori. Jos vad. Barzel dar mažai pažįstamas rinkikams, be to, 52 krikščionių demokratų atstovai, pralaimėję rinkimus, prarastų savo pensijas, kurioms trūktų vienerių metų tarnybos.

BALTIMORE. — Gubernatoriaus Wallace peršovimu kaltinamas Bremer turėjo savo automobilį dar vieną revolvėrį, kurį surado policija. Automobilis buvo pilnas Bremerio įvairių daiktų, nes paskutiniu metu jis jame ir gyvendavo.

DACCA. — Amerikos pasiuntinybė Bengalijoje oficialiai buvo pakelta ir ambasada ir jos laikinu ambasadoriumi paskirtas buvęs JAV konsulas Dacchoje Herbert Spivack.

PARYŽIUS. — Prancūzijoje viešinti Britanijos karalienė padarė vizitą ir savo dėdei, Windsorio kunigaikščiui, kuris karalienę pavaišino arbata.

DORADO BEACH. — Puerto Rico laisvės šalininkai suprogdino kelias bombas prie modernaus viešbučio, kuriame vyko Miss USA rinkimai. Sužeistų nebuvo ir sprogimai nepertraukė panelės Tania Wilson, Havana gražuolės iš Honolulu, apvalnikavimo. Viešbutyje išdauginti langai, sunaikinti keturi automobiliai.

ČIKAGA. — Policija šeštadienį 4 val. ryto suėmė Schiller miškelyje du brolius ir apkalinto juos 16 metų Casolari nužudymu. Vyresnysis Larsen brolis yra 24 m. Jis trim dienom buvo paleistas iš kalėjimo. Šalia žmogžudystės vietos policija rado tuščią ašalau dėžutę su jo pirštų atspaudais. Abu broliai turėjo vogtą automobilį ir du šautuvus. Manoma, kad jie vartoja narkotikus. Abu jau seniau yra turėję reikalų su policija.

ČIKAGA. — Miesto policijos vad. Conlisk šaukia susirinkimus, kur gyventojai gali policiją kritikuoti ir siūlyti įvairias reformas. Iki šiol tokie mitingai įvyko negru ir meksikiečių rajonuose, tačiau šiandien, pirmadienį, piliečių susirinkimas įvyks Hubbard mokykloje, 62-tros ir Hemlin gatvės kampas. Policija kviečia ir tokius piliečius, kurie policijos darbu yra patenkinti. Susirinkimas įvyks 7:30 val. vak.

Svarbūs nutarimai reikalingi nuodugnaus apsvaistymo. Nuotraukoje prezidentas Nixonas tariasi su gynybos sekretoriumi Melvin Laird.

DIDELI AVIACIJOS LAIMĖJIMAI HANOJUS PRITRUKSTA RAKETŲ

SAIGONAS. — Amerikos aviacijos lakūnai, naudodami naujas, elektroniniai vairuojamas 2,000—3,000 svarų bombas, sunaikino naftos sandėlius — tankus vos 3 mylios nuo Hanojaus miesto centro. Šie sandėliai dar niekad šio karo istorijoje nebuvo puolami, nenorint sudaužyti aplink gyvenančių civilių namų. Dabar su "gudriomis bombomis" imanoma pataikyti ir į mažesnius taikinius. Tuose sandėliuose, apsaikčiuota, buvo laikoma virš 5 milijonų galonų skysto kuro. Pilotai susprogdino ir svarbų geležinkelio ir plento tiltą 25 mylios į šiaurės vakarus nuo Hanojaus. Į tiltą pataikė keturios bombos ir dvi susprogo po tiltu, visai nukirdamos pietinį tilto galą.

Lakūnai pranešė ir sumažėjusį sovietų raketų skaičių. Praėjusią savaitę į JAV lektuvus buvo paleista 14 raketų. Taip esą todėl, kad lakūnai sunaikino daug radaro stočių ir raketų baterijų lizdų. Hanojus ima pritrūkti, uostus užminavus, gynybos raketų. Praėjusį ketvirtadienį ir penktadienį JAV aviacija padarė 690 antskrydžių ir nepastebėjo nė vienos raketos.

Pietų Vietname komunistai vėl apšaudė apsuptą An Loc miestą, kuris artilerijos daužomas jau 45 dienoms. Prie Kantomio miesto pietiečiai atmušė priešų puolimą. Amerikos karo laivai toliau daužo priešų pozicijas, esančias netoli jūros prie demilitarizuotos zonos.

Viceprezidentas Agnew, sugrįžęs iš P. Vietnamo, pareiškė, kad oro puolimai sumažino komunistų ofenzyvą galią ir manoma, kad jie už keturių mėnesių visai išsikvėps ir turės puolimą nutraukti. Hanojaus gyventojų moralė esanti labai žema, žmonėms karas nusibodęs, ypač kada jie praranda tiek daug jaunų vyrų pietuose.

Valstybės sekr. Rogers, prieš išvykdamas su prezidentu į Masvą, pareiškė spaudos atstovams, kad prieš nutariant užimti Hanojaus uostus, su rusais nebuvo jokių slapstų susitarimų. Rogers ragino amerikiečius baigti prezidento politikos kritiką, nes jam esant Maskvoje jį turėtų remti visi amerikiečiai. Rogers puolė tokius demokratų, kaip buvusį gynybos sekretorių Clark Clifford, kuris buvęs labai įveltas vedant Ameriką į Vietnamo karą, o dabar jis kritikuoja dabartinę vyriausybę.

ČIKAGA. — Du jaunuoliai, kurie planavo užnuodyti Čikagos miesto geriamą vandenį nepristatė į teismą. FBI įstaiga galvoja, kad jie, pasigrobdę prievatų lektuvą, išskrido į Kubą.

♦ Septyni jaunuoliai — amerikiečiai — Londone suimti už demonstravimą prie Amerikos ambasados.

Žada derėtis su Bengalijos vadu

NEW DELHI. — Pakistano prezidentas Bhutto sutinka susitikti ne tik su Indijos premjere Gandhi, bet ir su Bengalijos, buvusio Rytų Pakistano, premjeru Rahmanu. Pastarasis yra pareiškęs, kad jis su Bhutto tik tada susitiks, kada Pakistanas pripažins nepriklausomą Bengalijos valstybę.

Pakistano prezidentas gegužės 29 d. išvyksta į kelionę po musulmonų šalis. Jis aplankys Egiptą, Iraną, Jordaną, Libiją ir kitus kraštus. Manoma, kad musulmonų valstybės po jo kelionės pripažins Bengaliją, kuri irgi yra musulmonų šalis. Tada pripažinimą pareiškė ir Pakistanas, tuo atidarydamas duris deryboms su šeiku Rahmanu.

Rusų patriarchas lanko Jeruzalę

TEL AVIVAS. — Izraelyje lankosi retas svečias — Rusijos stačiatikių bažnyčios patriarchas Pimenas. Jis atvyko aplankyti šventų Jeruzalės vietų ir žada išbūti Izraelyje aštuonias dienas.

Sovietų Sąjunga yra nutraukusi diplomatinį santykį su Izraeliu 1967 m., todėl patriarcho atvykimas laikomas ir politiniu Kremliaus gestu. Patriarchas žada susitikti su Jeruzalės graikų stačiatikių patriarchu ir aplankyti rusų stačiatikių vienuolyną.

Mumijos pilve rado kalendorių

PHILADELPHIA. — Pensilvanijos universiteto mokslininkai nutarė atidaryti senos, 3,000 metų Egipto mumijos vidurį ir patikrinti naujai atrastais metodais visus sudėjęs mumijos organus, ieškant priežasties, nuo kurios tas asmuo mirė. Specialiu piūklų perpiovum mumiją, jos viduriuose rastas 69 metų kalendorius. Ant jo egiptietiška ir prancūziška kalba parašyta data: "Trečiadienis, balandžio 15 d. Saulė Kaite patekėjo 5:29 ryto ir leidosi 6:21 vakaro".

Mokslininkai neabejoja, kad koks juokdarys iškirto šposą demonstravimą prie Amerikos ambasados.

MASKVA NUDAŽĖ TVORAS, NUGRIOVĖ LŪŠNAS, PRISODINO GRAŽIŲ GĖLIŲ

MASKVA. — Šiandien, 4 val. po pietų, Maskvos laiku, į Vnu-kovo aerodromą atvyksta Amerikos prezidentas su svarbiais vyriausybės nariais ir patarėjais. Maskva jau kelios savaitės skubiai ruošiasi prezidentą sutikti. Griunami seni namai, jų vietoj sodinamos žydinčios gėlės. Žiemos paliktos skylės Lenino greitkelyje skubiai lopusos, remontuojami šaligatviai, dažomos tvoros ir medinių namų langinės. Vieną aikštę netoli Borovski vartų, prie Kremliaus, Maskvos gyventojai ironiškai vadina Nixonskaja Ploščad, nes darbininkai iš jo per kelias dienas padarė jaukų gėlėmis apsidintą kampelį. Gyventojai kalba, kad būtų gerai, kad Amerikos prezidentas dažniau apsilankytų.

Demonstracijos atgarsiai

JAV didžioji spauda kreipia dėmesį į lietuvių ir kitų baltų protestus dėl religijos persekiojimo ir aplamai į Lietuvą. Cleveland mieste įvykus lietuvių ir kitų protesto demonstracijai, miesto pagrindinis dienraštis "The Plain Dealer" š. m. balandžio 30 d. įdėjo straipsnį antrašte: "Protestas dėl persekiojimų anapus geležinės uždangos susiduria su prososietiniais šūkiais". Straipsnio autorius Tomas J. Brazaitis pasakoja, kaip vadovaujant Algirdui P. Mulio-liui, nešusiam didelį baltą kryžių, lietuvių bei kiti išėjo iš šv. Jono katedros ir žygiavo miesto gatvėmis. Dalyviai (jų buvo apie 500) nešė JAV, Lietuvos, Latvijos ir Ukrainos vėliavas ir taip pat plakatus, bylojančius, kad "Komunistų vykdomas religijos persekiojimas turi liautis" ar "SSSR — atstatyk religijos laisvę".

Demonstrantai vengė susidurti su vadinamais "taikos šalininkais", tuo metu taip pat demonstravusiais. Lietuviams ir kitiems kalbėjėms adv. Nicholas A. Bucur pažymėjo: "Čia esą patys yra pergyvenę sprespaudą, jie žino, ką reiškia netekti laisvės. Jei anie būtų buvę geriau painformuoti, jie būtų prie jų prisijungę". (E)

JAV Kongrese apie persekiojimą

JAV Kongrese ne vienu atveju nariai pasisakė okup. Lietuvos katalikų persekiojimo klausimu. Vienas paskutinių atgarsių buvo Atst. Rūmų nario Gilberty Gude, iš Maryland valst., pareiškimas. Š. m. gegužės 3 d. atstovas nurodė, kad Lietuvos katalikai, pati skaitlingiausia religinė grupė krašte, dabar virto sugriežtėjusio persekiojimo aukomis.

Atstovas po savo pareiškimo pridūrė katalikų savaitraščio Vašingtone, "The Catholic Standard", š. m. bal. 20 įdėtą straipsnį, kurio antraštė: "Kreipimasis į J. Tautas — Katalikai Lietuvoje skundžiasi, sovietai persekioja religiją".

Straipsny pateikta visa eilė Bažnyčios, dvasininkų persekiojimo Lietuvoje duomenų. Atstovo Gude pareiškimas su ištisu savaitraščio straipsnio tekstu paskelbė Kongreso leidinio "Congressional Record" š. m. gegužės 3 d. laidoje. (E)

mieste buvusią parodą. Po to ji pateko į Pensilvanijos universiteto muziejų. Mumija laikoma likusi iš Egipto Naujosios Karalijos laikų (1085—1580 m. prieš Kristaus gimimą).

Inturisto viešbutis visą trečią aukštą perleido amerikiečiams žurnalistams. Čia įrengti šimtai telefonų, kurių Maskvos gyventojai turi laukti eilę metų. Viešbučio sienos nuplautos, įdėti nauji kilimai. Prezidento vadovaujama delegacija apsisistos Rosija viešbuty, kur 12 ir 13 aukštai palikti svečiams.

New Yorke teisėjas leido sovietų šnipui Valery Markelov, kuris kaltinamas bandymu išgauti naujo JAV karo laivyno lėktuvo planus, išvažiuoti namo į Sov. Sąjungą. Jis pažadėjo sugrįžti į teismą, tačiau yra aišku, kad byla bus nutraukta, jei prezidento kelionė ir derybos gerai pavyks. Markelov buvo vertėjas prie Jungtinių Tautų ir buvo pagautas šnipinėjant vasario 14 d.

Besirušdami sutikti Nixoną, Kremliaus vadai aiškina žmonėms, kodėl staiga toks "imperialistinis" primamas. Pravda net cituoja Lenino žodžius, kurie sako, kad į santykius su Amerika reikia žiūrėti realistiniu ir bizniarišku žvilgsniu.

Amerikos prezidentą Austrijoje pasitiko komunistų demonstracijos. Prezidentas savo 35 valandų vizitą Austrijoje praleido Klessheim rūmuose, Salzburg'e, kur gyvendavo Austrijos imperatoriai, trumpai viešėjo Adolfas Hitleris, Mussolini ir gyveno JAV generolas Mark Clark.

Kremlius davė sutikimą prezidentui pasakyti kalbą per Maskvos televiziją ir radiją ateinančią sekmadienį.

Prancūzų spaudoje

Prancūzijos spauda plačiai minėjo bei komentavo Lietuvos katalikų protestą. Šalia Eltoje jau minėto ilgo pranešimo Pariziaus "Le Monde" dienrašty (kovo 29), apie katalikų protestą, jų persekiojimą Lietuvoje dar rašė šie laikraščiai: "Le Republicain Lorrain" (kovo 29), "Le Meridional La France", "Rivarol" (bal. 6), "La Croix" (kovo 30) ir kt. "La France Catholique" bal. 7 paskelbė vedamąjį apie laisvę ir nurodė į Lietuvos katalikų sunkią padėtį.

Plačiai paplitęs Paryžiaus iliustruotas žurnalas "Paris — Match" Eltos jau minėta Robert Serron straipsnį, pavadintą "Ar persekiojamųjų Lietuvos katalikų skundas pakenks Pauliui VI jam vykty į Maskvą" įdėjo š. m. balandžio 8 d. (E)

MASKVA. — Sovietų slaptoji milicija suėmė Kijeve 30 metų merginą Natia Sviltičnį, jau anksčiau suimto literatūros kritiko Ivan Sviltičnį seserį. Nežinia, kuo ji kaltinama, tačiau sausio mėn. suėmimuose 11 ukrainiečių kultūrininkų buvo kaltinami "sovietų valstybės šmeižimu".

Omaho Lietuvių Tautinių Šokių Grupė "Aušra". Mokytojos — Laima Antanėlienė ir Gražina Reskevičienė.

IV-TOJI TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ Omaho Lietuvių Tautinių Šokių Grupė "Aušra"

Grupė susiorganizavo 1970 metų rudenį ir pradėjo veikti skautų organizacijos ribose. 1971 m. neturint užtikrintai šokių skautų eilėse ir tėvams prašant, persiorganizavo ir išėjo viešumon kaip atskira jaunimo organizacija. Sudarė savo ir tėvų komitetus. Šokėjus atstovauja pirmininkas Romualdas Mickevičius ir Danguolė Antanėlytė — tėvus: Pirm. Vitalis Gaidelis, Ona Kovenė ir Valė Prišmantienė. Programas išpildo Lietuvių ruošiamuose parengimuose, keičia atvejais pasirodė Ameri-

kiečiams ir turėjo išvyką į Denverį, Solo.

Grupę vadovauja Laima Antanėlienė ir Gražina Reskevičienė. Akordeonistas Kastis Stonys. Grupėje šoka 25 šokėjai. Nuotraukoje trūksta Vištarto, Anatano.

Šokėjai: Mergaitės — Antanėlytė, Danguolė; Arnauskaitė, Dalė; Cvilikaitė, Marytė; Čeraiūtė, Vida; Gaidelytė, Teresė; Jankevičiūtė, Dalė; Jaudėgytė, Rūta; Kazlauskaitė, Sylvia; Kazlauskaitė, Violeta; Kovaitė, Rita; Rackevičiūtė, Rūta; Star-

kutė, Laima; Starkutė, Regina; Salkauskaitė, Rosvita. Berniukai — Antanėlis, Algirdas; Cvilikas, Antanas; Karatanas, Šarūnas; Lileikis, Juo-

zas; Mackevičius, Vytautas; Mickevičius, Romualdas; Retikis, Mindaugas; Sulskis, Ričardas; Šarka, Algis ir Vasiliauskas, Vytautas.

Margučio 40-ties metų sukaktį minint

(Tėsinys)

Bet po įtempto darbo, po gausios prakaito savaitės, Amerikos lietuviai nori linksnos, nuotaikingos pramoginės atvargos. Tas jų būdas ir Margučio atvėrė plačias galimybes. Ir vaidinimai, kur sprendžiamos gilių žmogaus dvasios tragiškosios problemos, verčiančios susikaupti, išgyventi, neturi pasisekimo. Jie kaip ir visi amerikiečiai, mėgsta tai, kas duoda progos šypsotis ir sukelti gardaus juoko. Skirtingos gyvenimo sąlygos išugdė ir skirtis net ir meno pasaulyje. Jų vieną dieną nepakeisi ir neišlyginsi.

Berods, ir jis pats galvojo ir net būk pusiau praviromis lūpomis prasitarė, kad jo pasirinktas kelias buvo neklaidingas pataikyti į lietuvių širdis. Jis tarsi išimaisė į pačią žmonių minią, tapo savu ir galėjo kultūriname gyvenime pasidaryti nemenko svorio vadovu. Tai, kas jo laimėta lietuvių ir kultūros baruose, kaip kokiame kovos lauke, buvo tas sėkmės raktas, nes jis visada jautė esamo gyvenimo pulsą ir neišsiskyrė iš žmonių tarpo.

Tokių būdų iš vieno kito jo išsprūdusio žodžio jis buvo priėjęs tam tikrų išvadų. Buvo lyg ir suradęs formulę, ko jam reikia laikytis kultūriname gyvenime sulaukus tokio gausaus kultūrininkų antplūdžio iš anapus Atlanto vandenyno. Tad pavargęs ar ne, jis negalėjo trauktis iš savo posto Margučio imperijoje. Nesiduos ir išstumiamas, jei kam atsirastų netokių norų. Jo nuovargis atrodė tik laikino pobūdžio. Taip jis nesąs jau toks susenęs, nuvargęs generolas, kurį reikėtų atleisti į garbingo pensininko luomą, ar ir pavaiam pasitraukti, užleidžiant vietą naujai atvykstantiems. Tokiam pasitraukimui pirmiausia pasipriešintų ir nesutiktų visa jo imperijos senoji gvardija. Geriausias kelias tai bus gaudus bendradarbiavimas su atvykusiais kultūrininkais, pasiremiant jų pozityvia veikla ir nevengiant įtraukti pavienius asmenis į Margučio

A. VILAINIS ŠIDLAUSKAS

imperią. Tai buvo priimtinausia formulė ir gausiems Margučio imperijos lietuviams, ir jie neišsisklaidys naujiems vėjams papūtus. Žinoma, jis pats Margučio galės skatinti paremti ir naujuosius ateivių užmojus, kurie bus naudingi lietuvių ar kultūrai. Ir taip, rodos, atradus bene geriausią sprendimą, jis galvojo būsiąs verta paatostogauti, išsiblaškyti ir atgauti jėgas, pradedant naujo gyvenimo tarpsnį Margučio imperijoje.

Laikas tokioms, atostogoms rodėsi esąs labai tikamas. Saulės grįžimo ženklai jau buvo jaučiami ir Čikagoje. Bet paprastai pavasaris Čikagoje eina labai lėta vaga. Dar kovo mėnesį būna sniego kritulių, dienos daugiausia apsiniaukusios, lietingos, vėjuotos ir stipriai niūriai veikiančios žmonių nuotaiką. Patogu ir tai, kad tie naujieji ateiviai visu savo antplūdžiu tikriausiai atsirastų vėliau, daugiausia vyks balandžio, gegužės ir vasaros mėnesiais, gal dar daugiau rudens metu.

Su tokiomis geromis viltimis jis išvyko į tą paskutinę savo kelionę. Ir pirmos Čikagą pasiekusios žinios buvo linksmos, kad jaučiasi gerai ir grįšias vėl atsijauninęs. Deja, jo širdis jau buvo pavargusi ir tikrai sunegalavusi. Tie stiprūs kelionės išpuoliai, matyt, jį veikė iki susijaudinimo. Ir toji nelaboji giltinė jam smogė į pačią širdį. Perbloškė mirtinu smūgiu. Jis mirė 1949 metų kovo 10 dieną ties Gulfportu Mississippi kelionės laiku. Tai visiems nelaukta ir jam pačiam, žinoma, nesitikėta mirtis šurpiai sujaukino Amerikos lietuvių. Jo palaikai buvo parvežti į Čikagą ir palaidoti Lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse. Dekinga lietuvių visuomenė ant jo kapo pastatė granitinį paminklą pagal dailininko Šlapelio projektą su prasmingu įrašu jo papėdėje: "Už daigą, raštą ir žodį dekinga Lietuvių Tauta".

Lilija Žilvitytė Vanagaitienė savo vyro mirtį sutiko su labai

skaudžiu išgyvenimu. Jai tokia staigi mirtis atrodė tragiška. Be to jo nusiskundimo nuovargių, rodos, daugiau nieko ir nebūta. Pats apsilpimas tame nuovargyje buvo gydomas įprastu visiems būdu, išgeriant ką gaivinančio ir stiprinančio. Ir gydytojai, berods, nieko nebuvo pastebėję, kas galėtų grėsti gyvybei, o gal jis net ir į savo bičiulius gydytojus visai neįsiskyrė.

Nuovargių jis ir anksčiau karta pasiskundavo. Atsigai-

linimui buvo jau išbandytos ir priemonės. Jis išvykdavo atostoginėm kelionėm ar poilsiui, o grįždavo sveikas, gerai nusiteikęs, su naujais planais, su glėbiu savo kūrybai apmatų. Neretu atveju, sakysime, kad ir tuos pasikalbėjimus dėdėtės ir telytės skubėdavo per radiją suvaidinti. Kadangi jis viską darydavo skubiai, greitai, ir savo rolei išmokti dažnai nebūdavo nė kelių valandų laiko. To paties buvo tikėtasi ir šįkart. Bet lemtis lėmė kitaip. Jis grįžo be šypsenos ir be gyvo žodžio lūpose.

Galima teigti, jog toje jos gyvenimo tragiškoje valandoje Vanagaitienė nesuglebo. Parodė ir savo tvirtą charakterio bruožą. Dar daugiau, žemėms dar jo neprisilgus, ji užtikrino artimuosius ir klausytojus, jog jos vyro reikšmingas darbas lietuvių tautai bus tęsiamas visu uolumu. Ji jautėsi tam uždaviniiui pribrendusi, ir pajėgi. Tai be abejo, buvo drąsus ryžtas, kurį ji išstėjo iki pat savo gyvenimo šurpiai tragiškos pabaigos.

Pomirtinis Antano Vanagaitio palikimas ekonominiu požiūriu nebuvo džiuginantis. Kaip jau visada būna, dirbantis lietuvišką kultūrinį darbą niekas niekada lobių nebuvo susikrovęs. Tokio turto ir A. Vanagaitis neturėjo progos susikrauti ir tapti pasiturinčiu žmogumi. Tą darbą dirbant lėšų dažnai taip pristigdavo, jog galo su galu nesudurdavo.

Velionis, nepalikęs turty Lilijai Vanagaitienei, paliko ne vien savo sunkių darbų našta, bet ir tą tariamai plačią Margučio imperiją. Paliko Margučio žurnalą ir imperijos dienžodį. Jais ir platoko masinio renginiai daugiausia ir rėmėsi tautinė jo veikla. Jų dėka, žinoma, buvo gaunamos ir svarbiausios įplaukos tai veiklai išlaikyti. Nors biudžetiniai imant, buvo galima apytiksliai pramatyti tik išlaidas, o įplaukų galima sakyti, tiksliai skaitlinėmis nebuvo galima išreikšti. Tai pareidavo nuo rėmėjų dosnumo, renginių pasisekimo.

Net Margučio žurnalo įplaukas nebuvo galima bazuoti pagal turimą prenumeratorių skaičių. Ir tai todėl, kad gatai ir savo rolei išmokti dažniau, atrodė, neima dėmesin, ką žurnalas jiems duoda, teikia malonumo ar naudos, ir kokios išlaidos susidaro ji išleidžiant, spausdinant, siuntinėjant, o žiūrėjo tik kaip į reikalą Margučioi paremti. Savaimo aišku, jog tokią paramos auką galima mokėti, kada turi, kada nori ir kuomet atsiranda kaip ir proga. Tad tokių laikų neužsimokėjusių prenumeratorių atsiradavo labai daug. Žinoma, jie savo mėgiamo Margučio nenuskriausdavo ir apmokėdavo, nors tai nusitęsdavo kartais du ar tris metus.

Vis tiek pagal jau eilę metų gaunamas įplaukas galima buvo spręsti, kad bus įmanoma egzistuoti ir plačiu mastu tęsti Antano Vanagaitio užsimotus darbus. Juo labiau, kad artimieji Margučio bičiuliai užtikrino, jog jų parama jai bus apčiuopiama susidūrus net ir su finansiniais nepatikliais. Taip ir buvo. Viskas, rodos, ejo įprasta tvarka ir nesiaura vaga. Didieji Margučio parengimai vyko didžiosiose miesto salėse. Viena, ko Margučio radijo klausytojai pasigedo, tai jo paties balso, girdimo radijo bangomis, ty juokų. Nutrūko ir dėdėtės su telytės pasikalbėjimai, nes Jeronimas jau buvo palikęs šią asarų pakalnę. Šiapus buvo sunku įžiūrėti slinkties į pakalnę ženklus, o kokios staugios ledų griūtės — nelaimės niekas neįpramė ir apie tai negalvojo.

(Bus daugiau)

Dreams for sale.

Everybody's got a dream lurking around in the back of his mind. A dream vacation. A dream cottage. A dream car.

Dreams can be a lot more fun if you know you're doing something to make them come true.

And that's what the Payroll Savings Plan is all about. When you sign up an amount you specify is set aside from each paycheck and used to buy U.S. Savings Bonds.

Now Bonds mature in less than six years. That's the shortest maturity period ever, and makes Bonds a practical way to save for dreams you want to come true while you're still young enough to enjoy them.

See the folks in the payroll office where you work. They've got dreams for sale.

Now U.S. Bonds pay 5 1/2% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). Bonds are replaced if lost, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America. Now Bonds mature in less than six years.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

KĀ PASAKĒ BRUNO KALNINS

Žymaus latvių veikėjo pažiūra į dabartį

Į Ameriką iš Švedijos atvykęs jauniausias Latvijos Nepriklausomybės akto signataras, užsienyje veikiančių latvių socialdemokratų vadovas, buv. nepriklausomos Latvijos seimų narys, dabartinis latvių žurnalo "Brīvība" redaktorių Bruno Kalnins gegužės 7 dieną Bostone latvių Sąjungos namuose skaitė paskaitą apie dabartinę tarptautinę politinę raidą ir Sovietų Rusijos pavertę Pabaltijo valstybių ateities perspektyvas.

Keleivio išsamiu paskaitos atpasakojimu, Kalnins pareiškė: Šiandien pasaulinėje politinėje arenoje pastebimas didžiųjų jėgų persigrupavimas, kuris vyksta nebeideologiniu, bet kiekvieno krašto interesų pagrindu, — aiškina prelegentas. Komunistinė Kinija mezga santykius su kapitalistinėmis JAV-bėmis. Sovietų Sąjungos ir Kinijos santykiai vis labiau aštrėja. Indija su Sovietų Sąjunga pasirašo draugystės sutartį. Buvęs vienybės komunistinis blokas skelbė. Vietoj šiandien vyraujančių 3 Didžiųjų netrukus iškils Japonija bei suvienytos Vakarų Europos valstybių blokas.

Iš to seka, kad Baltijos tautos likimas priklausys nebe vien nuo Vakarų vedamos politikos.

Latvijos Socialdemokratų partijos 1970 metų programa

Dabartinėje padėtyje, turint galvoje didžiųjų valstybių ap-

Nelaimingos karo aukos, vietnamiečiai vaikai, traukia su tėvais į užfoną, toliau nuo besibartinančių komunistų.

siginklavimą branduoliniu ginklais, aštresnio konflikto, kurio pasekoje galėtų pasikeisti Baltijos valstybių padėtis, vargu galima laukti. Taigi daugiau dėmesio tenka kreipti į Sovietų Sąjungos vidaus padėties pasikeitimus. Jų galimi du scenarijai: revoliucija ir evoliucija — demokratizmas. Revoliucija sovietiniame režime vargu įmanoma, todėl reikia daugiau pasikliauti demokratizmo išsivystimu krašto politiniame gyvenime.

Reikia megzti ryšius su krašto gyventojais, palaikyti jų dvasią, lankyti Latvijoje, ypač jaunimui, kiek galima aprūpinti Vakarų kraštuose išleidžiamą literatūrą ir t. t.

Užsieny veikdami, turime daugiau dėmesio kreipti ne į memorandumų rašymus kraštų vyriausybėms, bet į viešosios nuomonės formavimą.

Reikia sekti okupuotų kraštų gyvenimą, jų spaudą ir reaguoti į šios iškreiptą informaciją. Reaguoti efektingai, nes tik į tokius veiksmus sovietai tekreipia dėmesį.

Reikia veikti per tarptautinius politinių organizacijų centrus (socialdemokratų, krikščionių demokratų, valstiečių ir kt.), siekiant per juos įtaigoti atskirų kraštų vyriausybes.

Išsiaiškinti dabartinę padėtį, Latvijos Socialdemokratų Partija 1970 m. yra sudariusi savo veiklai štorkia programą:

1. Skatinti latvių krašte ir užsieny siekti atstatyti nepriklausomą ir demokratinę Latviją.

2. Užtikrinti politinių laisvių atstatymą su daugioparpi politinių partijų sistema.

3. Panaikinti pramonės, amatų ir prekybos nacionalizaciją.

4. Sudaryti sąlygas laisvai ir nepriklausomai kooperacijai veikti.

5. Panaikinti priverstinius kolchozus ir leisti, kas nori, steigti privačius ūkius.

6. Demokratinti visą ūkinį gy-

Komunistus, nacių skiria tik spalva

Lenkų emigracijos spauda paskelbė, kad Lenkijos "liaudies" respublikos valdžios paskirtasis ambasadoriumi prie Kvirinolo, Italijai, Kazimieras Sidoras yra pagarsėjęs kaip rasistas antisemitas. Sidoras 1968 metais parašęs knygą "Revoliucija po piramidėmis", kurioje jis, "nagrindžias" žydų tautos kilmę. Savo "studija" Sidoras paremiąs kažkokio Judd Kellerio veikalą, kurs Vakarų hebraistams visiškai nėra žinomas. Pasiremdamas tuo Kellerio "autoritetu", Sidoras aiškina, kad pavadinimas hebrajų reikią "valkata", "atklaidė", "perėjūn".

"Jau žiloje senovėje nuomonės dėl žydų kilmės buvo nevienodos", rašo Sidoras, Lenkų liaudies respublikos ambasadorius Italijai. "Graiškai rašė, kad žydai paeina iš raupsuotųjų stovyklos, kokią egiptiečiai buvo įsteigę savo krašto vakarinėje dalyje".

Idomu, ar ambasadorius Kazimieras Sidoras ir Italijoje tęs savo "moksline studiją", kaip žydų tautos "istorikas ir biblijos autoritetas".

Idomu, kad Sidoras iškeltoji "raupsuotųjų" versija visiškai nuginčijama Italijos katalikų biblijoisto Giuseppe Ricciotti, kur parašyta:

"Centras, iš kurio buvo skleidžiami prieš žydus šmeižtai, buvo Aleksandrija. Iš ten sklindančios apie žydus žinios buvo visiškai išgalvotos... Dar antrajame šimtmeptyje prieš Kristų vienas Egipto kunigas Maneton skleidė gandus, kad žydai esą palikuonys raupsuotųjų ir kitokių visuomenės atmatų, savo šmeižtais nedarydamas išimties ir paties Mozės asmeniui".

Idomu ir tai, kad Sidoras savo knygos šaltinių sąrašė išskilio vietoje paminėjęs ir 1855—1927 metais gyvenusio Hous-

venimą, sudarant sąlygas Latvijai tapti gerovės valstybe.

7. Platus socialinis draudimas, nustatant minimalų darbo atlyginimą.

8. Socialinė lygybė: visiems lygios teisės, pramonės įmonių demokratizacija — darbininkų rinktų atstovų dalyvavimas įmonių valdybe.

9. Laisvos ir nepriklausomos profesinės sąjungos.

10. Demokratinės mokyklos, studentų rinkti atstovai dalyvauja universitetų tvarkyme.

11. Rusų kolonializmo ir imperializmo po 1944 metų įkurdinti rusai turi išsikraustyti.

12. Baltijos valstybių sąjungos sudarymas ir glaudus bendradarbiavimas su laisva Lietuva ir Estija.

Tik Amerikoje galimi dalykai

"Dypukas" per 20 metų patapo vištų karaliumi

Išsigelbėjęs nuo nacių krematoriumaus praetojo karo pabėgėlis (dipi) Lenkijos žydas Jules Goldman šiandien yra Kalifornijos multimilijonierius tokiu patapdamas iš vištų kiaušinių. Štai kaip jis savo nepaprastą pasisekimą aiškina:

"Tik Amerikoje tokie dalykai yra galimi. Tik tai šioje šalyje galėjau pasidžiaugti savo sunkaus darbo vaisiais. Tik Amerikoje mes tiek daug turime dėlto, kad čia galime dirbti siekdami savo sapnų išsipildymo".

Goldmanas netoli Los Angeles miesto turi savo farmą, kurioje laiko puspenktą milijono vištų, kurios jam kasdien padeda po 2 milijonus kiaušinių! Tą vištų farmą jis vadina "Kiaušinių miestu" (Egg City), pinigais įvertintą į \$30 milijonų dolerių. Vien iš pardudamo vištų mėšlo jis kasmet paima po \$72,000.

Gimęs Vokietijoje, Hitleriui pradėjus žydus persekioti Goldmanas pabėgo į Liubliną, Lenkijoje. Jo tėvus, brolių ir seserį užėmė Lenkiją naciai nužudė. Jaunas Jules Goldmanas išliko gyvas, kadangi lankė kolegiją ir nebuvo namie.

Karui pasibaigus 1945 metais jis su savo žmona Mary slapstydami iš Krokuvos pėsčiomis nuėjo 400 mylių iki Berlyno viso turto turėdami svara mėsos ir du kepalėlius duonos. Pagaliau pasiekęs Ameriką ir sutapęs trijų metų uždarbio \$2,500 santauptu, jis parsitraukė iš Berlyno savo su mažu vaiku palikusia žmona, bet negaudamas savo specialybės kaip metalurgas darbo New York'e, išsikėlė į Kaliforniją, kur 1952 metais pasiskolines \$15,000 Fernando Valley nusipirko apieštą farmlę ir pradėjo auginti vištas, jas le-

LAISKAS REDAKCIJAI

Naujienose (Nr. 113, gegužės 12, 1972) skaičiau straipsnį: "Zvalgyba nenumatė priešų puolimų". Čia rašoma esą, niekas nesitikėjo, jog šiaurės Vietnamas puls per demilitarizuotą zoną ir t. t. uo tarpu angliškose spaudoje prieš gerą savaitę buvo paskelbtas žinomo kolumnisto Tully straipsnis, kuriame rašo, kad karinė zvalgyba žinojo, jog šiaurės Vietnamas yra sukoncentravęs dideles karines jėgas prie demilitarizuotos zonos ir, kad čia rengiasi pulsi.

Siandien Goldmano farma turi 600 akrų, kurioje laiko 4½ milijonų vištų ir samdo 400 darbininkų vištoms aptarnauti ir kasdien surinkti po 2 milijonus kiaušinių.

Siandien Goldmano farma turi 600 akrų, kurioje laiko 4½ milijonų vištų ir samdo 400 darbininkų vištoms aptarnauti ir kasdien surinkti po 2 milijonus kiaušinių.

Karinė zvalgyba laiku perspėjusi Prezidento patarėją Kissingerį, kuris pirmininkauja Saugumo Tarybai, bet šis nurašė, šiaurės Vietnamas nedrįs pulsti per demil. zoną, nenorės sulaužyti susitarimo ir tuo sukompromituoti savo vardą.

Skaitlytojai dar prisimena tą nesėkmingą praeitį, kai Amerika rėmė Čengkaišką, kovojusį su la raudonąja pabaisa, o dabar matome, kaip toji kova vyksta tiems nelaimingiems pietiečiams.

Ar ne tokie pat advaiseriai įtikinėjo, kad nesą ko remti Čengkaišką, nes jo kariuomenė prasta, demoralizuota, valdžioje siaučia korupcija. Tuo tarpu, kai toji valdžia, su kuria jis kovoja, nesanti komunistinė valdžia, o tik agrarai, kurie siekia žemės ir kitokių soc. reformų. Užtat toji Amerikos pagalba Čengkaiškui ir atėdavo, kaip patys amerikiečiai rašydavo ir permažai ir pėrvėlai.

Ar ne tokių patarėjų dėka atsirado dvi Korėjos ir toji taip smarkiai Ameriką sukompromitavusi Kiaulių lanka?

A. P.

SKAITYK "NAUJIEKUS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TISTINGIAUSIAS ZINIAS

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

- SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdrau- tiems nariams
- SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvenimo apdraudą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinai pagalbos pagrindu
- SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, kad jo apdrauda tikrai ir saugai. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00
- SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąsias Apdraudą. Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai
- SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mėnesio metams
- SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA nudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudos mokestis \$2.00 mėnesį
- SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonij. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus

Gausit spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Liudas Dovydėnas, MES VALDYSIM PASAULI. Atsiminimai ir intymūs duomenys apie bolševikmetį Lietuvoje dviejose tomuose. Kalnuoja po 4 dol. tomas. Juose yra 517 psl.

Jurgis Gliuda, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo Kudirkos pabėgimą ir jo išdavimą rusams. Tragedija įvyko bendradarbiautojų ir tiltų statytojų su sovietais sukeltų mitų mišroje apie besikeičiantį komunizmą. 158 psl., kaipa 3 dol.

Jurgis Gliuda, AGONIJĄ. Romanas. 408 psl., kaina 5 dol. Aprašoma Lietuvos vyriausybės kapituliacija prieš bolševikus ir jos narių elgesys tragikoje dienoje.

Stefanija Rūkienė, GRIZIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai, parašyti ramiu, klasiku stiliumi apie sunkią pavertę lietuvių dalį. Aprašymo būdas ir stilius prilygsta geriausiems garsiosios rašytojos Pearl Buck kūriniams. 526 psl., kietais viršeliais, kalnuoja 6 dol.

Juozas Kapočinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie didžiąją Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose, Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais, kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klaidingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl., \$4.00.

ČIKAGIETIS IŠPODŽIAI KOMUNISTŲ PAVERTTOJ LIETUVOJ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl., \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kurašis, MAGIŠKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą išpodžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kurašis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGOS. An toriaus pastabuma neapgauna turistų ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Maciūnas, VINCAS KRĖVĖ SAVO LAISKUOSE 1944-54 m. 49 psl., \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie išeivijos kultūrinį gyvenimą. Skurdi tremtis į nepalankę bendradarbiavimą.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vada! yra ne mažiau įaukingi. Pasijaukime visi, skaitydami Krizo Pleperio 77 ANEKDOTUS. 52 psl., \$1.00.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJIEKŲ, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608 atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant čekį ar piniginę perlaidą.

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIEKŲ
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbus. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda snkurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčių nuo mėnesio pirmos.

6% PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY.

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS.

Taupymo Indėliai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS
Įsteigta 1923 metais Tel. 421-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
in Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
viename mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Kovoja ne tame fronte

Dabartinė JAV Lietuvių Bendruomenės vadovybė kovą veda ne tame fronte. Diktatūriniam krašte, kur spaudos bei žodžio laisvė suvaržyta ir gyventojai neturi teisės pasidalyti mintimis visuomeniniams klausimais, galimas daiktas, kad jiems ir pavyktų įtikinti Amerikos lietuvius, kad Bendruomenė yra lygi Amerikos Lietuvių Tarybai, bet Amerikoje jiems šis manevras nesiseka. Ji galėtų lygintis darbu, organizacija, pasiektais rezultatais švietimo ir kultūros srityje, bet ne suktomis derybomis.

Jeigu Amerikos Lietuvių Bendruomenė būtų lygi Amerikos Lietuvių Tarybai, tai pati Taryba Bendruomenę būtų pakvietusi bendram darbui. Amerikos Lietuvių Taryba svarstė JAV LB vadų pretenzijas, jas pasvėrė, nusišypsojo ir, nenorėdama įžeisti jaunų žmonių, nieko jiems nesakė. Visi Amerikos lietuviai jau žino, kad JAV Lietuvių Bendruomenės vadovybė neturi net savo narių sąrašo. Bendruomenės vedaia tingi iš savo narių net nario mokstį išrinkti. Tegu tas nario mokestis būtų nedidelis, bet jeigu kiekvieną metų iš organizacijos narių jį išrinktų, tai jiems nereikėtų kęstis į Lietuvos laisvinimo darbu skiriamas aukas. Vienas bendruomenės vadukas buvo net pasiūlęs, kad kitos lietuvių organizacijos rinktų "Bendruomenės narių" metines duokles ir siųstų jas į centrą. Diktatūrinioje kraštoose "nario mokestis" atskaito iš algos, bet laisvame krašte niekas to padaryti negali. Amerikoje kiekviena organizacija turi savo išdėdinkus, kurie išrenka nario mokestius, tuo tarpu Bendruomenės išdėdinkai to nepadaro. Berindami mokestius, jie sudarytų šiojį tokių savo narių sąrašą.

Jeigu JAV LB būtų savo jėgas sukoncentravusi švietimo ir kultūros reikalams, kaip pačioje pradžioje buvo susitarta ir veikdavo dešimtmečius laikytasi, tai šiandien mokyklų tinklas būtų tankesnis ir mokslo priemonių klausimas išspręstas, bet švietimo reikalai buvo apleisti. Bendruomenės vadai pradėjo domėtis politika. Jie Bendruomenę užtempė ant siauro politinio kurbalio, o patys pradėjo politikuoti.

Dr. Kazys Bobelis, norėdamas taikiai su visais gyventi, pasiūlė dabartiniams JAV LB vadams įstoti į Amerikos Lietuvių Tarybą lygiomis teisėmis su visomis kitomis organizacijomis. Amerikos Lietuvių Taryboje yra daug pajėgesnių organizacijų, negu JAV Lietuvių Bendruomenė. Amerikos Lietuvių Taryboje yra ilgas me-

LIUDNI LITUANISTIKOS INSTITUTO SUVAŽIAVIMO ATGARSIAI

7

"Naujoji Viltis" žvelgia, ką kiti rašo ir savo prideda

Šimet išleistame "Naujosios Vilties" 3 numeryje taip pat rasoma apie pernai buvusį L. I. suvažiavimą. Žvelgiama, ką kiti laikraščiai yra rašę, o taip pat "N. V." duoda savų pastabų ir aptarimų. "Spaudoje pasidarius" skyrius pradėtas straips-

niu "Politizavimas".

Pirmiausiai žvelgiama į "Draugą":

"Apie Chicagoje gegužės mėn. gale įvykusį trečiąjį Lituanistikos Instituto suvažiavimą Draugui savaitgalinis priedas įdėjo vi-
"N. V." duoda savų pastabų ir aptarimų. "Spaudoje pasidarius" skyrius pradėtas straips-

tus dirbusių, daug atlikusių ir pačiai Lietuvai daug padėjusių organizacijų. Alte yra ir ne tokių gausių ir ne tokių turtingų organizacijų, bet jos visos suėjo lygybės principu. Pati didžiausioji skaiciūmi, turti ir atliktais darbais organizacija dirba kartu su nedidele, prieš kelis metus įsteigta organizacija. Mažoms organizacijoms atstovai be reikalo nesipūtė, o didžioms organizacijoms dydis į galvą nenušė. Kai reikalas ejo apie gerus darbus pavergtai Lietuvai, tai visos organizacijos rado bendrą kalbą ir iki šios dienos gražiai bendradarbiauja.

Lygios teisės Amerikos Lietuvių Taryboje buvo pasiūlytos ir JAV Lietuvių Bendruomenei, bet dabartiniai Bendruomenės vadovai lygiomis teisėmis nesitenkina. Jie reikalauja, kad pačioje pradžioje jiems būtų suteiktos privilegijos. Jie nepasako, kodėl tos privilegijos jiems turėtų būti suteiktos? Ar todėl, kad jie gražesni? Ar todėl, kad jie daugiau yra pasidarbavę pavergto krašto reikalams? Ar todėl, kad jie įtikino didelę Amerikos lietuvių daugumą švietimo ir kultūros srityje atliktais darbais? Nieko panašaus. Apie šiuos reikalus jie ir kalbėti nebeori. Jie įsivaizduoja, kad yra išmintingesni, negu visų kitų organizacijų atstovai kartu sudėjus. Pasitarimų metu, posėdžiuose ir polemikoje tos išminties jie neparodo. Bendruomenės vadai yra įsitikinę, kad jie yra išmintingesni, o visi kiti lietuviai turi tuo tikėti. Jeigu jie nepatikės, tai frontininkai tada ards visų lietuvių iki šio meto vestą ir dabar vedamą vieningą darbą, kiš į lietuvių velkamus ratus pagalius, siuntinės po kelias delegacijas į Washingtoną ir vaišins kelis kongreso atstovus raguoliais.

Bendruomenės vadai nutarė, kad "Lietuvos iš rusiškų ir komunistinio okupanto vadavimo darbu", jie turi būti lygūs visų kitų organizacijų vadams kartu sudėjus. Chicago pasitarime šis nuostatas įdėtas pačiu pirmuoju, pagrindiniu. Jeigu šitas privilegijas "lygybės" klausimas nebus pripažintas, tai apie kitus reikalus negali būti bendros kalbos. Bendruomenės vadams į galvą neateina mintis, kad panašių privilegijų tikrai pareikalaus Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, kuris yra višais atvejais kelis kartus didesnis už JAV Lietuvių Bendruomenę. Jeigu JAV LB bus duodamos prašomos privilegijos, o SLA tokių privilegijų negaus, tai SLA gali pasitraukti iš Alto. Panašiai gali pasielgti bet kuri kita Alto sudėtyje esanti organizacija.

Bendruomenės priešakyje stovintieji frontininkai turėjo pasinaudoti Dr. Bobelio pasiūlymu, įstoti į Altą ir kartu su kitais lietuviams dirbti vieningą ir naudingą darbą. Specialių privilegijų JAV LB vadams niekas neduos. Galimas daiktas, kad antrą kartą ir panašaus pasiūlymo neduos. JAV LB vadai bendram darbui dar nėra priaukę.

žavėdamasis. Tačiau ne viskas ten buvo taip jau labai žavinga. Tame pačiame Drauge, tik ne savaitgalio priede, skaitome J. Pr. (unskio?) parašytame vedamajame kritiškas pastabas ir apie ne tokius jau džiuginančius dalykus, greičiau fanatizmo ir aklumo pasireiškimus".

O iš tų aklumo pasireiškimų minimas faktas, jog vieno kito suvažiavimo dalyvio "net su jautresnėmis insinucijomis prieš veiksmus ir prieš viešąją išveikų nuomonę buvo iškeltas lyg kaltinimas, kodėl neorganizuojama jaunimo siuntimas studijuoti lituanistiką į Lietuvą".

"N. V." apžvalgininkas pridėdą, jog dabar Lietuvoje pirmą eilę ruošiami komunistiniai agitatoriai, bet ne lituanistai. Priešai susirašinėjant esą iš Lietuvos gauta skeptiškių pasisakymų dėl tokių studijų.

Toliau peržvelgiama kai kurie straipsniai buvę "Dirvoje", kuriuose buvo liečiami L. I. suvažiavime buvusios paskaitos. Plačiau sustota ties prof. V. S. Vardžios referatu, kuriame jis būgštavo, "kad vyresnioji emigrantų karta, esą, per daug dėmesio kreipianti politikai ir norinti mokslo supolintinti". Atsakoma, kaip Maskva supolintina mokslo. Atkirsti Maskvos melus nėra mokslo politinimas. Ir patsai paskaitininkas Vardys 1965 m. išleistoje knygoje "Lituanian under the Soviet" padaręs pasipriešinimo sovietų propagandai, bet dabar, kaip "N. V." sakoma, jis jau išsigando.

Daroma pastaba, jog V. Vardys, Lituanistikos Instituto suvažiavimo paskaitininkas vartojo, terminus "politizavimas" ir "supolitizavimas", bet tie abu "naujadarai" nėra lietuviškai sudaryti žodžiai. "Naujosios Vilties" straipsnis, pasirašytas Alfoso slapvardžiu, baigiamas šitaip:

"Jeigu mes pradėsime taip liiguistai baidytis politikavimo, tai jau pats pavadinimas "lituanistika" galės atrodyti politiškai terminas, nes juo pabrėžiamas suvaizavimas, atsisakymas nuo kitų mokslų ar menų, arba atsisakymas nuo germanistikos, rusistikos ar neigistikos. Tada išeity, kad toks Mikalojus Daukša, lietuvių raštijos pradininkas didžiojoje Lietuvos Kunigaikštijoje, irgi politikavo, nes jo 1599 m. išleista knyga "Postilla Catholica" buvo pridėta garsioji įžanga: savotiškas patriotinis lietuviškas manifestas, raginas mylėti savo gimtąją kalbą. Anais laikais tai buvo labai drąsus pasisakymas, kurį galima laikyti nemažiau politiniu, kaip nepriklausomybės reikalavimas šiais laikais. Tad kas taip labai bijo tautinio prado ir jį laiko smerktinu ar vengtinu politikavimu, ir pasitraukti iš LL. Tačiau "ge-

kas taikosi prie aplinkybių, tas iš viso negali būti nei geras lituanistas, nei geras lietuvis".

Kokia yra jų misija?

Šitaip klausia dr. Jonas Balys, buvęs Lituanistinio Instituto prezidentas. Tokį klausimą keldamas jis buvęs pasiuntęs "Draugui" raštą, bet dienraštis jo nepaspausdino. Dr. Balio taip rašyta:

"Pr. Skardžius "Draugo" liepos 24 d. priede, savo straipsnyje "Lituanistiniai įspūdžiai", tarp kitko taip rašo:

"Gegužės 31 d., pirmadienį, įvyko LI organizacinis posėdis, kur buvo svarstomas ir priimtas Instituto statuto pakeitimas, pagal kurį toliau iš narių nebus reikalaujama atlikti "išpažintį", kad jie nėra priešingi Lietuvos nepriklausomybės idejai. Aš iš pat pradžių maniau, kad LI yra mokslinė institucija, kurios nariai gali būti visi, tiek lietuviai, tiek nelietuviai, kurie turi lituanistines kvalifikacijas, ir todėl aš, būdamas tik lituanistas kalbininkas, 1967 m. balsavau prieš tokių tuometinį nutarimą, už kurį korespondenciniu būdu iš 50 narių 18 balsavo už, 7 susilaikė ir 5 pasisakė prieš. Šis mano manymas dabar pasitvirtino: manęs drauge su Remeikiu, R. Šilbajoriu bei V. Trumpa po to jau niekas nebesikesino išmesti iš LL."

Dr. Balys, Pr. Skardžiaus raštą komentuoja: "Pirmiausia teko patirti, kad naujo statuto projektas buvo svarstytas suvažiavime (jis tam tikros komisijos svarstomas jau nuo 1967 m.), tačiau priimtas nebuvo ir bus atiduotas nariams balsuoti korespondenciniu būdu. Yra tiesa, kad tam tikras LI narių daugumos nutarimas buvo padarytas 1967 m., būtent: "Instituto nariais negali būti asmenys ar organizacijos, nepatiriančios Nepriklausomos Lietuvos ideją". Nutarimas buvo teisėtai priimtas, balsuoti teisę turėjo 48 (ne 50) nariai, balsavimuose dalyvavo 30 ir aiški dauguma pasisakė "taip". Tuoliau, kinis LI prezidiumas tokį klausimą pastatė balsavimui todėl, nes keletas (nedaugelis) to Instituto narių savo viešose paskaitose ir straipsniuose emė niekinti Nepriklausomą Lietuvą (pvz. istorija apie garbinamą palubęjį paktą arklių, savanorių niekinimas ir kt.) ir tyčiotis iš pastangų atgauti jai laisvę, tuo būdu aktyviai prisidedami prie komunistų varomos propagandos. Kai kiti LI nariai tuo pasipiktino, tai jau blogai, vadinasi, jie politiškai nenuklydo. Daugumai narių pasisakius prieš tokią komunistinę propagandą, tie keli balsavę "prieš" turėjo patys susiprasti, ir pasitraukti iš LL. Tačiau "ge-

ros akys dūmų nebijo", sako patarė apie asmenis, neturinčius gėdos jausmo. Čia kiekvienas blaiviai galvojęs lietuvis turi pastatyti klausimą: kodėl tie asmenys bėgo nuo bolševikų ir kodėl jie toliau pasilieka kapitalistinėje Amerikoje, bet ne grįžta į rusų bolševikų okupuotą Lietuvą, jeigu ten viskas taip gerai, kad reikalingan niekinti kitų pastangas atgauti Lietuvai nepriklausomybę? Kokia yra jų misija? Visokie mūsų vadinami liberalai visados pasisakys už visų kitų teisę patiems nepriklausomai valdytis, nors jie dar būtų puslaukiniai, tačiau lietuviams — niet!"

"Dar viena pastaba. LI gyvuoja jau beveik 20 metų (dėl įsisteigimo datos nuomonės įvairuoja). Nuo pat pradžios P. Skardžius laikosi esąs jo narys. Tačiau iki šiol jis niekuo teigiamu prie LI veiklos neprišėdė, nors buvo kvietas įjungti į darbą (skaityti paskaitas, parašyti Metraščių dalyvauti komisijoje). Pasižymėjo tik trūkdoma veikla per suvažiavimus ir spaudoje. Jeigu, dabar, sulaukęs 70 metų amžiaus, teigiamai prisidės prie LI veiklos, tai bus gerai".

Dr. Balio patarimas "Draugo" redaktoriams

Išspausdinamas "Naujoje Viltyje" žinia, kad "Draugas" nespausdino to atsiliepimo, Dr. Balys tebesi dienraščio etika ir pataria redaktoriams susirasiti 1940 metų liepos mėnesio "Mokykla ir Gyvenimas" žurnalą ir ten pasiskaityti

"P. Skardžiaus nešvankų straipsnį, kuriame buvo piktai užsiuolamas buvęs švietimo ministras prof. J. Tonkūnas ir vicemin. K. Masiliūnas. Dabar P. Skardžius, "būdamas tik lituanistas kalbininkas" (suprask: nepolitikas), labai nenorėjo atlikti tautinę-patriotinę "išpažintį", tačiau anuomet jis pasiskubino atlikti politinę "išpažintį", norėdamas įsisteikti bolševikams. Prof. Tonkūnas buvo deportuotas, kai P. Skardžiaus anais kritiškais 1940-41 mokslo metais buvo padarytas Humanitarinių mokslų fakulteto sekretorium (prodekanu). Tokie yra faktai". (B. d.)

SKAITYK PATS IR PARAGING
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

VINCAS ŽEMAITIS

Lietuviški vandenvardžiai ir pilkapiai

Nuo Vyslos iki pat Maskvos

Kur šiandien šalis,
Varius savo vilnis
Ik' Dono ir Marių Juoduoj?
Vienas garsas tikslai,
Vien apžėlę kapai
Beliko iš amžių senųjų!..

Maironis

ĮZANGINĖS PASTABOS. Tais laikais, kai mūsų tautos prisikėlimo dainius - poetas Maironis rašė šio himno "Jaunajai Lietuvai" žodžius, daug kas apie lietuvių tautos, jos genčių, pristorę buvo neaišku, glūdėjo tamsoje. Šiandien jau yra ryškiai mokslo tyrimų duomenimis įrodyta, kad iš tos dingios, bet kartu ir tragiškos lietuvių tautos praetis, jos pristorės, yra palikę "ne vien garsas ir apžėlę kapai", bet didžiulis aiškių — baltų senųjų kultūrų palikimas, tūkstančiai vandenvardžių. Bet pirm viską lietuviai su savomis gentimis yra kūrę visi skirtingos, nors kalbos žvilgsniu slavams artimai giminingos, naujos gudų kalbos ir gudų tautos (nacijs).

Teisingai dr. Jonas Basanavičius "Aušros" (1883) prakalboje yra pasakęs: "Jei kiekvienas geras sūnus gerbia savo tėvus ir tėvų tėvus, tai ir mes, šių laikų lietuviai, turime sekti gerų senovės Lietuvos sūnų pavyzdžiu; todėl pirmą pirmiausia turime

pažinti jų senoviską gyvenimą, būdą, darbą ir ūkybę, jų darbus ir rūpesčius, nes jų gyvenimą pažinę — ir patys save pažinsime."

Kol mūsų jaunieji istorikai, filosofai, etnologai, smulkiai išnagrinėję mūsų tautos praetį, neparasys išsitus studijų toms tezėms, čia, pasiremdamas svetimų autorių veikalais, trumpai ir glaustai pagvilindensios tos praeties kilmą ir klaidą, sias puses. Pirmoje eilėje — suslavėjimą (sugudėjimą) didžiulio lietuviško Rytų regiono, o toliau — kuriuo būdu atsirado toks didelis "lenkų" ir "gudų" nuosimtis nuo amžių lietuviškiausiosios daly ir lietuvių tautos lošpyje "Tikrojoji Lietuva" (Lithuania Propria). Kas davė pagrindo daug kam siaurinti lietuvių etnines sienas ir agresyvių kaimynų naudai nurašyti senas lietuviškas žemes?

Aiški tiesa apie lietuvių tautos praetį tebūnie mums ryžtingu vadovu, žengiant į šviesę jos ateitį. Sprendžiant iš to, kad amžių savaratoje Visatos Kūrėjo jai vienai buvo patikėta ir leista išlaikyti pagrindinius dėsnius, formas ir skambesį senųjų arijų kalbos, dėl to pagrįstai tenka tvirtinti, kad jei žydai skaito save tikėjimo (religijos) žvilgsniu, tai tiek pat lietuviai — kalbos (filologijos) žvilgsniu, yra Dievo išrinktoji tauta.

Ne veltui kalbų žinovas prof. dr. J. Ereitas savo studijoje: "Von Adam der Europaeer" (Basel, 1971, 38 psl.) rašo: "Ihre (litauische) Sprache klangvoll wie das Altgriechische, archaisch wie das Sans-

krit, stellt eine solche Fundgrube fuer die Lingvisten dar, dass diese den Litauer gern den "Adam der Europaeer" nennen". (Jų (lietuvių) kalba, skambi kaip senoji graikų, archaiska kaip sanskritas, sudaro kalbininkams tokį radinį lobį, kad jie lietuvių mieliai "Europiečių Adamu" vadina).

V. V. Sedov. Slaviane Verchniovo Podnieprova i Podnir'ja. Akademija Nauk SSSR, Moskva, 1970. Otvetstv. redaktor A. L. Mongajst. (Slavai Aukštutinio Padnieprio ir Padauguvio). Viso 200 psl., su daugeliu žemėlapių archeologinių radinių nuotraukų.

Veikalas pašvęstas Padnieprio ir Padauguvio ankstybajai istorijai, taip pat senajai kultūrai Vidurinio Padnieprio, Pasėimo, Pripetės ir kitų upynų. Autorius, išanalizavo labai plačios apimties medžiagą archeologinių, kalbinių, antropologinių ir hidronimų (vandenvardžių) žvilgsniu, kas davė galimybes susidaryti aiškų vaizdą — kuriuo keliu vyko slavų tautų atsiradimas, Vidurinėje ir Šiaurinėje Rytų Europoje, nuo vidurio pirmojo tūkstantmečio po Kr. iki maždaug XIII šimtmečio. Autorius vaizdžiai išryškino ankstesniųjų šio krašto gyventojų lietuvių — (baltų) vaidmenį susidaryme naujų etninių grupių ir vėliau atsiradime gudų kalbos ir tautos.

Rašto žinios apie šio plataus krašto pristorę yra skurdžios ir neaiškios, dėl to tenka daugiau remtis archeologinių iškasenų ir ypatingai vandenvardžių (hidronimų) duomenimis. Visą svarbesnę auto-

rius pateiktą tais klausimais medžiagą trumpoje recenzijoje aprašyti neįmanoma. Daug kas šmulkiau aprašyta M. Gimbutienės veikale "Baltis" (1963) ir "Mažoji Lietuva" (1958). Čia bus paminėtos trumpai kelios autorius keliamos ir gildinamos tezės, kurios mums lietuviams yra įdomesnės.

Kad nuo Vyslos žemupio į Rytus, visam Nemuno, dalinai Pripetės upyne, Dauguvos, Dniepro, Volgos — Okos aukštupiuose nuo seniausių laikų lietuvių genčių (baltų — aiškių) gyventa, šiandien mokslininkų yra pilnai įrodyta. Jei kyla kurių neaiškumų, tai daugiau liečia kai kurias periferines sritis, kuriose galėjo įvykti amžių eigoje pasikeitimų su kaimynais ugro — finalais (suomiais), iranėčiais (skitais) ir pagaliau slavais.

Dabar gyvenamuose rytų slavų (daugumoje gudų) plotuose yra suregistruota virš 800 lietuviškos (baltiškos) kilmės vandenvardžių. Jų išsidėstymas ryškiai matosi iš pridėdama žemėlapių Nr. 1. Pavyzdžiui, čia pateikiama visa eilė susilavinčių vandenvardžių galinė eja: Panėja, Serpėja, Pokėja, Polėja, Bakėja, Turėja, Sinėja, Vyprėja, Skvorėja (iš Volgos — Okos upyno) Vydrėja, Orlėja, Vovnėja, Osveja, Neklėja, Krupėja, Serteja, Karklėja (Dauguvos upyno), galinė — ija: Usija, Bisija, Velija, Idrėja, Avnėja, Vorvėja, Udrija, Turėja, Krupėja. Ypač daug Volgos — Okos tarpupyje su galine — eika: Židreika, Serpeika, Žaboteika, Vypreika, Lideika,

Zelaneika, Abeleika, Paleika, Vileika, Di-deika. Daug viršutinio Padnieprio vandenvardžių galinė — ita: Salita, Subita, Volchvita, Liucita, Verkita, Sesito, Birvita, Sainita, vandenvardžiai su baltiškais sufiksais — ota, — eta, — ata: Brechota Gordota, Vysota, Nepreta, Čičata, Seneta, Raseta (Volgos — Okos upyne), Mareta, Volkota, Neseto, Vedeto, Nareta, Veseta (aukšt. Dauguvos), su sufiksine galine — asa, — usa, — esa: Loknasa, Tarusa, Ressa, Sigosa, Čarusas, (Volgos — Okos up.). Veleasa, Lučesa, Laukesa, Berzogosa, Čemnosasa, Turossa (Dauguvos upyno). Daugelis tų vandenvardžių yra analogiški dab. lietuvių, latvių ir prūsų vandenvardžiams (psl. 10).

Dėl senųjų archeologinių kultūrų autorius (psl. 12) rašo: "Visai kitą vaizdą duoda archeologinės kultūros ankstyboje geležies amžiaus teritorijose su senųjų baltų vandenvardžiais. Taip virvelinės keramikos kultūrai yra visai artima savo esmėje aukštojo Dniepro — Dauguvos, virš Okos ir Juchnos (prie Seimos — Desnos) kultūrų. Baltų senovėi priklauso taip pat ir Milogrado kultūra. Visos šios kultūros jungiasi į vieną baltų masę ir žymiai skiriasi nuo kaimyninių fino — ugrų ir iranų (skitų) etninių masių. Jos užima žemes plotus, kuriuose, sprendžiant iš hidronimų duomenų, nuo seniausių laikų iki slavų antplūdžio gyveno pagonių baltų gentys" (psl. 14).

(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLIO LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Resid. telefonas: WAilbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirma ligoninė pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012
Telefonas: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadieniais uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR LAPUMŲ TAKŲ
CHIRURGIJA
Telefonas: 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEmling 4-5849
Resid.: 388-2232
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.,
antradieniais nuo 1-5 val., treč.
ir sekmadieniais susitarimu.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL -
KRAUCELIUNAITE
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. KEDZIE AVE.
Telefonas: WA 5-2670.
Neatsiliepiu — skambinti
471-0225.
Valandos pagal susitarimą.

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadien., antradien., ket-
virtadien. ir penktadieniais nuo 9 iki
7 val. popiet. Ketvirtadien. ir seš-
tadieniais nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarimu.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val: antradien. nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadien. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 446-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofiso telefonas: 2570 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksadieniais ir trečadieniais
uždaryta.

DR. VYTAS TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofiso telefonas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradien., trečiad.
ir penktadien. 2-4 ir 6-8 val. vak. Seš-
tadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEmling 4-2123
Resid. telefonas: GIBson 8-6195
Pirma ligoninė pagal susitarimą. Jei
valandos skambinti telefonu HE 4-2123,
jei neatsiliepiu, tai telefonu GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Ban-
džiai, Speciali pagalba kojom.
(Arch Supports) ir t. t.
Val: 9-4 ir 6-8 Seštadieniais 9-11
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonas: PROspect 6-5084

Namų Savininkų rūpesčiai

Marquette Parko Lietuvių
Namų Savininkų organizaci-
jos narių protesto prieš jau ne-
bepakeliamus mokesčius susi-
rinkimas įvyko balandžio 22 d.
parapijos salėje, 6820 So. Wash-
tenaw. Susirinkimą pravedė
pirm. Juozas Bacevičius. Svar-
biausi klausimai buvo — per-
dideli mokesčiai, pigių namų
statyba mūsų apylinkėje ir
greitkelio reikalai. Ilgiau ap-
sistota ties mokesčių reikalu.
Išsagrinėjus būdus, kaip veik-
mingiau pasipriešinti jau ne-
bepakeliamai moksčių naštai,
nutarta skubiai veikti, jungian-
tis su kitomis vietos organiza-
cijomis, siekiančiomis tų pa-
čių tikslų, tuo būdu parodant
mokesčių didintojams, kad
mokesčių našta pasidarė ne-
bepakeliamą. Pigių namų
statybos reikalu nutarta prie-
šintis visomis leistinomis prie-
monėmis nes į pigius namus
ateis dar pigesni gyventoi-
jai, su ardančiais polinkiais.
Greitkelio reikalu nenusista-
tyta prieš, bet griežtai priešin-
tis jo pravedimui 75-ta gatve.
Greitkelio pravedimas minėta
gatve išvietintų 10,400 gyven-
tojų. Tegul jis būna vedamas
ten, kur mažiausiai žmonių
išvietintų.

I susirinkimą buvo atvykęs
15-to Wardo seniūnas kun. F.
Lawlor ir 13-to wardo seniūnas
Casimir Staszczuk. F. Lawlor

dėkojo už didelę paramą, ren-
kant ji dabartinėms parei-
goms. Aš stengiuosi būti jums
naudingas, tačiau man trūksta
jūsų gausesnės paramos. Skun-
dėsi lietuvių nevieningumą ir
stoka ryšių. K. Staszczuk ap-
pirm. Juozas Bacevičius. Svar-
biausi klausimai buvo — per-
dideli mokesčiai, pigių namų
statyba mūsų apylinkėje ir
greitkelio reikalai. Ilgiau ap-
sistota ties mokesčių reikalu.
Išsagrinėjus būdus, kaip veik-
mingiau pasipriešinti jau ne-
bepakeliamai moksčių naštai,
nutarta skubiai veikti, jungian-
tis su kitomis vietos organiza-
cijomis, siekiančiomis tų pa-
čių tikslų, tuo būdu parodant
mokesčių didintojams, kad
mokesčių našta pasidarė ne-
bepakeliamą. Pigių namų
statybos reikalu nutarta prie-
šintis visomis leistinomis prie-
monėmis nes į pigius namus
ateis dar pigesni gyventoi-
jai, su ardančiais polinkiais.
Greitkelio reikalu nenusista-
tyta prieš, bet griežtai priešin-
tis jo pravedimui 75-ta gatve.
Greitkelio pravedimas minėta
gatve išvietintų 10,400 gyven-
tojų. Tegul jis būna vedamas
ten, kur mažiausiai žmonių
išvietintų.

Stasys Pallaža

Joniškėčių klubas

Joniškėčių Labdarybės ir Kul-
tūros Klubas eilinis susirinkimas
įvyko gegužės 2 d. Hollywood sa-
lėje. Susirinkime dalyvavo gau-
sus narių skaičius, pirmininkė
Julia Sacauskas pasveikino, o
nariai atsistojimu pagerbė visas
motinas jų pagerbimo dienos pro-
ga. Kiekvienai jų su geriausiais
linkėjimais buvo prisegta gėlė.
I klubą įstojo Birutė Rasins-
kas. Raštininkė Antoinette Ka-
lys perskaitė praėjo susirinki-
mo protokolą. Valdžios narių
pranešimai visų priimti su pa-
gyrimu.

Klubas paskyrė Pasaulio Lie-
tuvių Jaunimo Kongresui \$25
auką, prie kurios pirm. Julia Sa-
causkas dar pridėjo asmeninę 10
dol. auką. Finansų raštininkė
priminė, kad dar yra narių, ku-
rie neužsimokėjo mokesčių ir ra-
gino tai padaryti prieš netrukus
prasidedančias dvi mėnesių
atostogas.

Klubas pirmas piknikas įvyks
antradienį, liepos mėn. 4 d. Onos
Bruzgulenės sode, 8274 S. Kean
Ave. Sokiama grožio žinoma
George Joniko orkestras. Bus
skanių vaišių ir vertingų dova-
nų. Joniškėčiai kviečia visus
narius ir svečius į šį šaunų pik-
niką. Pikniko rengimo komisi-
ją sudaro Julia Diksas, Mary
Dapkus, Anna Rudis ir Kasper
Kriksčiūnas.

Sekandame susirinkime bus
pasveikinti ir pagerbti visi tē-
vų Tėvo Dienos proga.
Po susirinkimo sugiedojus "Ilgia-
usių Metų" gimtadienio pro-
ga pasveikintos pirm. Julia Sa-

Du Massachusetts technologijos instituto studentai pagamino saugų
užraktą dviraciams prirakinti prie medžio ar kokio stulpo. Labai
kieta pilno virbalas surakintas didele spyra, kurios vagys negali
nei nuimti nei perplauti.

causkas, Anna Klimas, Julia Kaz-
lauskas, Antoinette Aukštaitienė
ir Agnes Deikus. Ant gau-
saus vaisėmis stalo buvo dide-
lis su žvakutėmis tortas, o cele-
brantės prisidėjo su skaniais ge-
rimais. Gardžiai pasivaistinta ir
pasišnekučiuota.

Sužinota, kad neseniai mirė
Onos Muliolis sūnus. Klubo na-
riai atsistojimu ir susikaupimu
pagerbė mirusio atminimą, o jai
pareiškė nuosirdžiausią užuo-
jautą. Ponia Ona Muliolis pau-
kojo klubo vaisėmis stipresnio
gerimėlio.

Klubo nariai Alex ir Valeria
Sumuolis šventė 25 metų vedy-
binio gyvenimo sukaktį. Vale-
ria yra klubo iždininkė ir su vy-
ru yra daug pasidarę klubo ge-
rovel.

Vakaras praėjo linksmoje nuo-
taikoje ir sudainuota daug smag-
ių dainelių. Ateinantis pusme-
tinis susirinkimas įvyks antra-
dienį birželio mėn. 6 d., Holly-
wood salėje.

A. K.

Moterys iki 1900 metų buvo savo vyrų vergės

Moterys išsilaisvinimo (Wo-
mens Lib) sąjūdžio šalininkai
ir priešininkai didžiausia da-
li mi nę supratimo neturi, kokių
trumpų laikų ir kiek daug mo-
teryms jau yra laimėjusios kovoje
už lygias teises.

Dar nėra šimtas metų, kai
iš Anglijos atsineistas papro-

čiais žmona buvo laikoma visi-
ka vyro nuosavybė; vyras ga-
lėjo iš savo žmonos uždario le-
galiai net savo sugulovę išlaik-
ti. Žodžiu, žmona neturėjo nė
kiek daugiau teisių, kaip Afri-
koj pirktieji vergai iki emanci-
pacijos.

E. S. Turner savo knygoje
"Roads to Ruin" apie Viktorijos
laikų moteris Anglijoje ir jos
kolonijose Amerikoje rašo, kad
vyras skaitė savo nuosavybę
žmonos kūną, jos turtą, santau-
pas, brangenybes ir pajamas, ne-
paisant ar gyveno kartu ar
atskirai. Jis galėjo atimti jos
visą turtą, kaip norėdamas ir ka-
da norėdamas, ar būdamas gy-
vas ar net po mirties.

Pirmasis pionierius, pradėjęs
moteris iš priklausomybės vy-
rams vaduoti, buvo žinomas
Amerikos filosofas ir politinis
ekonomistas John Stuart Mill,
autorius tuo klausimu knygos
"The Subjection of Women"
(1890 metais).

Prasidėjus ilgai karštai kam-
panijai dėl Ištekejusių Moterų
Nuosavybės Biliaus, to biliaus
šalininkai buvo piktai atakuo-
jami, vadinami lunatikais ir pats
bilis iškeiktas kaip "piktybi-
nis principas moterystės ryšiams
suaudyti".

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

A. + A. POVILAS K. SEDAR

Gyv. 1636 So. 49 Ct., Cicero

Mirė 1972 m. gegužės mėn. 20 dieną, 7:30 val. ryto, sulaukęs se-
natvės. Gimęs Lietuvoje. Amerikoje išvykęs apie 60 metų.
Paliko našlę: sūnus Albert, marti Elsie, jų vaikai — Barbara
Miller ir Dana Sedar, dukte Lillian, žmonas Robert Lazeroni, jų vai-
kai — Robert ir Denise bei kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Priklausė "Lietuvių Raudonosios Rožės klubui, Cicero Eagles ir
Kirpėjų unijai".
Kūnas pašarvotas J. Vance koplyčioje, 1424 So. 50th Avenue,
Cicero.

Antradienį, gegužės mėn. 23 dieną 8:30 val. ryto bus lydimas iš
koplyčios į Šv. Antano parapijos kapinaitę, o po gedulinių pamaldų
bus laidojamas Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.
Visi a. a. Povilo K. Sedar giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai
kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą
ir atsiveikimą.

Nuifūdė lieka: Sūnus, dukte, giminės.
Laidotuvių Direktorius Jeanne Vance. Tel. 652-5245.

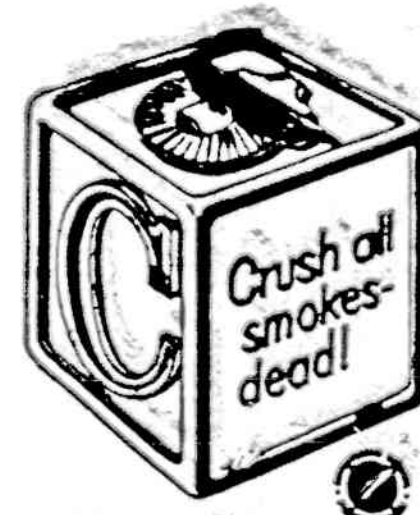
A. + A. JOSEPH ZALUBA

Gyv. 2059 Island Dr., Wayland, Mich.
Anksčiau gyv. Chicagoj ir Cicero, Ill.

Mirė 1972 m. gegužės mėn. 19 dieną, sulaukęs 59 metų amžiaus.
Gimęs Illinois valstijoje.
Paliko našlę: žmona Helen, du sūnus — Joseph S. ir James,
marti Carol, brolis Petras ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.
Priklausė Lietuvių Raudonosios Rožės klubui.
Kūnas pašarvotas J. Vance koplyčioje, 1424 So. 50th Avenue,
Cicero.

Pirmadienį, gegužės 22 dieną bus laidojamas Wayland, Mich., ka-
pinėse.
Visi a. a. Joseph Zaluba giminės, draugai ir pažįstami nuosird-
žiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patar-
navimą ir atsiveikimą.

Nuifūdė lieka:
Žmona, sūnus, brolis, giminės.
Laidotuvių Direktorius Jeanne Vance. Tel. 652-5245.

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI "NAUJENAS"

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
grausios gėlės ir vainikai ant-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 584-1220

GUŽAUSKŲ
GELES VISOMIS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINYZIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonas: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telefonas: GRovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonas: TOWNhall 3-2108-8

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŽNOMI VISTA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
(IR NAKTĮ)
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1134-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VirginiA 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: Yards 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS

10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

Brighton Parko lituanistinės mokyklos tautinių šokių grupė.

IV - TOJI TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

Brighton Parko Lituanistinės Mokyklos Tautinių Šokių Grupė

Chicago Brighton Parko lituanistinės mokyklos šokių grupė buvo įsteigta 1964 metų rugpjūtį. Kai atsirado šokiams patalpa, vedėjas S. Jonynaitis (nuo 1966 m.). Ir dabar tautinius šokius moko Rūta Jonynaitė-Juškiene.

RUTA JONYNAITĖ-JUSKIENE, Brighton Parko lituanistinės mokyklos tautinių šokių grupės vadovė.

Šokėjai kasmet dalyvauja mokyklos ruošiamose Kalėdų eglutės programoje. Motinos dienos minėjime, mokslo metų užbaigime, moksleivių pavasario šventėje. Kiekvienais metais dalyvauja LB Brighton Parko apylinkės ruošiamame Vasario 16 minėjime. Taip pat šokių grupė pasirodė Chicago Mokslo ir Pramonės muziejuje kalėdinėje programoje, Balzeko muziejuje Vasario 16 minėjime. Kelly Park didžiuliam tautybų pasirodyme, Rockforde Vasario 16 minėjime, tautinių šokių tautybų pasirodyme Illinois technologijos institute, tautybų pasirodyme Ford City prekybos centre. Be to, kelis kartus per metus pasirodo su tautiniais šokiais parapijos mo-

kyklois rengiamuose pasirodymuose (mokykla veikia parapijinėje mokykloje, pamokas tuoma kasdien normaliu pamokų metu). Taip pat grupė dalyvavo III-je tautinių šokių šventėje. Dabar šokių grupėje yra 80 mokiūnų. Šių metų šokių šventėje dalyvauja 58 mokiniai.

Sventėje dalyvauja: Ginutė Abraitytė, Nijolė Apanavičiūtė, Dalia Bagdonaitė, Teresė Bagdonaitė, Viktorija Bartasaitė, Debra Belk, Ingrida Bilūnaitė, Janina Čiapiūtė, Julia Čiapiūtė, Vilija Dargytė, Edvardas Dargis, Loretta Daulytė, Vitas Daušys, Rita Derenčiūtė, Teresė Drūtytė, Danutė Gerlikaitė, Viktoras Gližeris, Daiva Ilginytė, Irena Jasulaitė, Jonas Jasulaitis, Irena Jeleniauskaitė, Linas Jučas, Zibutė Kairytė, Kim Kantowski, Viktoras Kelmelis, Brian Kinčius, Mark Kinčius, Daina Kirvaitytė, Rita Kutkaitė, Nijolė Leiputė, Teresa Mankutė, Aurelija Merkelytė, Sigutė Mitkutaitytė, Rasa Miliauskaitė, Juozas Oželis, Kazys Oželis, Tomas Panka, Romualdas Peleckas, Algirdas Pileckas, Danutė Raciūnaitė, Ramutis Raciūnas, Jeanine Sikler, Donatas Siliūnas, Darius Siliūnas, Danielius Simutis, Asta Spurgytė, Danutė Sudeikytė, Rūta Sudeikytė, Algirdas Šilas, Silvija Šleaitė, Regina Vadešaitė, Dainius Vidžiūnas, Vida Vizgirdaitė, Arvydas Vizgirda, Dalia Zailskaitė ir Kęstutis Žilionis.

Kunigų senatas yra oficialiai įsteigtas patariamasis organas kardinolui Cody, kurs pats asmeniškai dalyvavo senato posėdžiuose abiejų dienų — pirmadienį ir antradienį.

Pastangos uždrausti rankinius ginklus

Revolverio šūviu sužalojus Alabamos gubernatorių George Wallace'ą, kuris pats aptariamas reikalas išleisti federalinius įstatymus, kurie apskunkintų rankinių ginklų įsigijimą ir turėjimą. Panašus klausimas buvo keliamas prezidentą Kennedy, jo brolių senatorių Robertą, Martin Luther King'ą ir kt. nužudžius, tačiau galingoji "Šautuvų Sąjunga" (Rifle Association) kiekvieną kartą sėkmingai pasipriešino. Pasirodo, ir pats George Wallace yra prieš šaunamųjų ginklų kontrolę.

BALFO PIKNIKAS BIRŽELIO 18 D.

BALF'o Chicago apskritys ir skyrių valdybos bei atstovai rengia pikniką, kuris įvyks birželio mėn. 18 d. (sekmadienis). Bučio Isodyboje, Willow Springs, Illinois. Apskritys ir skyrių valdybos bei kiti talkininkai pradėjo rinkti fantus BALF'o piknikui. Visuomenė prašoma nepagailėti, vieną kitą dovaną paaukoti ir tuo paremti BALF'o veiklą.

Apskritys valdyba maloniai prašo kitų organizacijų, tą dieną piknikui nerengti ir atsilankyti į BALF'o pikniką (Pr.).

ŠAULIAI PAGERBS MIRUSIUS

Kapų puošimo dieną Vytauto Didžiojo kuopos šauliai iš ryto 9 val. renkasi prie Šv. Kazimiero Lietuvių kapinių vartų. Iš čia lankys mirusių šaulių kapus. Paskui šauliai vyks į Lietuvių Tautines kapines ir ten aplankys šaulių kapus. Kapai bus puošiami tautinėmis vėliavėmis ir gėlėmis. Pasibaigus kapų lankymui šauliai dalyvaus Margučio piknike.

Čikagos kunigų senatas ir 15 lietuvių kunigų

Kaip jau minėta, Chicago katalikų arkidiecezijos kunigų senatas yra nutaręs imtis žygių, kad miesto kunigams būtų padidintos algos. Nutarimas busias persiųstas kardinolui Cody užgirti ir valkdyti. Daily News

relinis bendradarbis James H. Boman žinią papildė pranešdamas, kad kunigų senatas taip pat nutaręs, jog reikia pakelti standartines algas apie 80 procentų kunigų, arkidiecezijoje dirbančių "politinių tremtinių". Senatas pareikalavo, kad ir tie kunigai būtų įtraukti į arkidiecezijos pensijų planą.

"Apie 15 tų kunigų yra lietuvių, kurių padėtį ištyrus ir padarytas senato nutarimas, liečiantis visus svetimšalius kunigus", rašo Bowma.

Kunigų senatas yra oficialiai įsteigtas patariamasis organas kardinolui Cody, kurs pats asmeniškai dalyvavo senato posėdžiuose abiejų dienų — pirmadienį ir antradienį.

Pastangos uždrausti rankinius ginklus

Revolverio šūviu sužalojus Alabamos gubernatorių George Wallace'ą, kuris pats aptariamas reikalas išleisti federalinius įstatymus, kurie apskunkintų rankinių ginklų įsigijimą ir turėjimą. Panašus klausimas buvo keliamas prezidentą Kennedy, jo brolių senatorių Robertą, Martin Luther King'ą ir kt. nužudžius, tačiau galingoji "Šautuvų Sąjunga" (Rifle Association) kiekvieną kartą sėkmingai pasipriešino. Pasirodo, ir pats George Wallace yra prieš šaunamųjų ginklų kontrolę.

Chicago kongresmanas Abner Mikva (D., Ill.) yra įteikęs naujo biliaus projektą, kuriuo rankiniai ginklai būtų uždrausti visiems, išskyrus kariškius, policininkus ir šaudymo klubų narius.

Mikvos bilius padarytų galą revolverių industrijai kurių kasmet esą pagaminama po milijoną ir dar 600,000 šaudyklių sustatoma iš importuotų paski-rų šaudyklių dalių.

Reikalauja kunigams padidinti algas

Dvi dienas posėdžiavęs Chicago arkidiecezijos kunigų senatas priėmė rezoliuciją, reikalaujant pakelti ir sulyginti kunigams algas.

Chicago arkidiecezijoje kunigo minimum algą yra \$1,500 metams, bet dar pridedama po \$600 automobilio išlaikymo reikalams. Maksimali algą kunigams yra \$3000 metams ir dar \$300 priedo, jei klebonas. Algas išlyginti neįmanoma, kadangi kai kurie kunigai gauna didesnius atlyginimus už mišias, laidojimus ir sutuokimus. Algų skirtumas esąs ryškesnis kur parapijos neturtingos.

Kita kunigų senato priimtoji rezoliucija numato, kad politiniams pabėgėliams kunigams būtų taikomos arkidiecezijos kunigų pensijų planas. Tas senato žygis padarytas atsižvelgiant į lietuvių kunigus, kurie šioje arkidiecezijoje tarnauja apie 20 metų.

Senatas, susidedantis iš 107 kunigų, yra patariamasis organas kardinolui Kodžiui. Visi šio senato tarimai, kurie liečia savo narius, turį būti kardinolo

HELP WANTED — FEMALE

SOUTHWEST LUNCHEON WAITRESSES For High Class Restaurant. 10:30 A.M. to 3:00 P.M. — days. No Sat. or Sun. — Tray Service. CALL 927-5580

VIREJA

Turi būti patyrusi. Reikalingos rekomendacijos. Artima šiaurinės Chicago apylinkė. Dvieju suaugusių seima. Yra daugiau tarnautojų. Tel. DE 7-5483

ASSEMBLERS

Light assembly work, flexible hours, pleasant working conditions. Close to public transportation. TRIPPE MFG 133 No. JEFFERSON Call FT 6-3040 MARK SABADO

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

AUTOMATIVE DRIVE SHAFT Expe. in welding and complete repair of drive-line and components. Top wages, fringe benefits, hosp., profit sharing.

AUTO CLUTCH AND PARTS SERVICE 235-4566 Ask for FRANK RAIDL

DIECASTERS

2nd Shift — zinc experienced men necessary. LAKE DIECASTING — 638-6800 Ask for Ed KATZENBERG

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

EXPERIENCED WIRING and SOLDERING Silk screw operators. Evergreen Radionic. 8901 So. KEDZIE AVE. 423-5700

RENTING IN GENERAL

Nuomos

ISNUOMOJAMAS 3 KAMBARIŲ BUTAS su baldais. 1-mam aukšte iš kiemo. Suaugusiems. 6541 So. CAMPBELL AVE. Skambinti WA 5-6616.

TRUMPAI

— Daina Plaušinaitytė, Kelly aukšt. mokyklos 10-tos klasės mokinė, po konkursinės atrankos savoje mokykloje ir 12-me mokyklų distrikte, dalyvavo metinėje miesto mokyklų Mokslo populiarinimo parodoje su darbu iš biologijos srities. "Distribution of Teratogenic Activity". Distrikto superintendentas dr. Joseph J. Zbornik jai įteikė atitinkamą pažymėjimą.

— Al. Žemaitis iš Brighton Parko apylinkės dalyvauja Burrough mokyklos laikraščio redaktorių kolegijoje.

— Dr. Juozas Bartkus išvyko atostogų į Pine Point vasarvietes Rdineland, Wis.

— Lietuvių Krikščionių Demokratų S-gos Centro valdyba įteikė vakarų Vokietijos visiems parlamentarams memorandumą apie sutartis su Sovietų Sąjunga, nurodant netolimos praities pavyzdžius ir Lietuvos beirytų Europos padėtį. Memorandumas matvytuotas istoriniais duomenimis, liudijancia patirtimi ir pasirašytas visų centro valdybos narių, padarant memorandumą dokumentu. LK DS centro valdybą sudaro Algirdas J. Kasulaitis — pirm., Pranas Razgaitis ir K. Algimantas Pautienis — vicepirm., Antanas Tamulionis — gen. sek., Henrikas Idzelis — ižd.

— Algirdas Avizienis iš Marquette Parko apylinkės, St. Ignatius aukšt. mokyklos senjoras, gavo Inland Steel bendrovės stipendiją.

— Genė Stonikaitė dalyvavo Luther aukšt. mokyklos muzikantų pastatyme "Brigadoon" vienoje iš pagrindinių rolių.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESTINIAIS ISSIMOKEJIMAI

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas 2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

WESTCHESTER Ideal for Small Church organization. Mission or non-profit organizations. Must Sell this lovely church located on a 125x105' lot, offers seating capacity of 125. Full size kit, in bsmt. Plus appliances, pews, all drapes + air cond. Being offered at \$72,500. GOREY REALTY 24575015

6 KAMBARIŲ MŪRINIS. Moderni vonia, spintelės, karšto vandens šiluma, 1/2 auto garažas. Marquette Parke. \$21,900. GRAŽUS 6 BUTŲ MŪRAS. Modernios vonios. Alumin. langai. Nauja šiluma gazu. Geros pajamos. Marquette Parke. \$67,500. 4 BUTŲ MŪRAS. Modernios vonios, spintelės, nauja šiluma gazu, alumin. langai, 3 automobilių garažas. Tik \$52,000. 2 PO 5 MŪRINIS. Spintelės, nauja šiluma gazu, alumin. langai, 2 auto garažas. Tik \$27,900. GRAŽUS 2 BUTŲ MŪRINIS. Dideli kambariai, modernios virtuvės, vanities, naujas šildymas gazu, 2 auto garažas. \$36,500. 11 BUTŲ 7 metų mūras. Koklinės plytelės, šaldytuvai ir virimo pečiai, šildymas gazu, alumin. langai. Pajamų apie \$23,000. Apylinkė 59-tos ir Kedzie. \$150,000.

K. ERINGIS CALIFORNIA SUPER SERVICE Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t. 4824 So. CALIFORNIA AVE, CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

NERIS REAL ESTATE 3009 WEST 63rd STREET Tel.: 471-0321

ŽMOGUS BE NAMŲ — TAI MEDIS BE LAPŲ

SAULETAS, naujas 2 butų mūras po 5 kambarius. Atskiri radiant šildymai, karpetai. Abu butai air cond. Naujas garažas. Gaunama už \$41,000. TVARKINGAS 10 kambarių mūras. Naujas gazu šildymas, garažas. Arti 70-tos ir Western. \$19,500. 8 KAMBARIŲ 2 aukštų namas. 50' sklypas. 2 auto garažas. Arti 98-tos ir California. \$19,400. 2 AUKŠTŲ MŪRAS. Čia liuksus butas ir modernios bižnio patalpos. 50' sklypas. Garažas. Galimos pajamos apie \$6,500 metams. Kaina \$45,000. PLATUS SKLYPAS prie gražaus Marquette Parko. \$10,000. APIE 16 METŲ geras 2 butų mūras ir 2 auto garažas. Marquette Parke. Platus lotas. Atskiri gazu šildymai. Greit galima užimti. \$37,500. SVIESUS 2 BUTŲ MŪRAS arti Standard banko. Atskiri gazu šildymai. Garažas. Sausas įrengtas beismantas. Aukšta pastogė. \$22,400. MODERNUS 3 MIEGAMŲ beveik naujas mūras prie pat Marquette parko. Gazu automat. oro šildymas — vėsinimas. Gražūs karpetai ir kiti preda. Garažas. \$30,000. TVIRTAS 6 1/2 KAMBARIŲ MŪRAS. 1 1/2 vonios. Karpetai. Įrengtas beismantas. Garažas. Marquette Parke. \$26,600. SVARUS 7 KAMBARIŲ MŪRAS. Gražiai įrengtas beismantas — baras. Air-cond. Uždaras portūras. Garažas. Tuoj galima užimti. Marquette Parke. \$23,500.

A. G. AUTO REBUILDERS Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios. 3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5888 Anicetas Garbaciauskas, sav

A. TVERAS LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES Pardavimas ir Taisymas 2646 WEST 69th STREET Tel.: REpublic 7-1941

A. & L. INSURANCE & REALTY A. LAURAITIS INCOME TAX 4645 So. ASHLAND AVE. LA 3-4775 (Currency Exchange įstaiga) Pigūs automobilių draudimai.

HOME INSURANCE Call: Frank Zopolis 3208 1/2 W. 95th St. GA 4-8654

TERRA Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms. 3237 WEST 63rd ST., CHICAGO Telef. 434-4660

M. A. ŠIMKUS Real Estate, Notary Public INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450 Beto daromi ir liudijami vertimai, plidomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

— Chester Osipavičius dalyvavo Gloria Dei mokyklos mokinių operetės "The Pirates of Penzance" pastatyme.

— Šauliai ruošiasi balui. Š. m. birželio mėn. 3 d. Vyčių salėje įvyks Vytauto didžiojo šaulių kuopos balius. Ruošiama įdomi programa, kurią išpildys Waukigeno ir Racine sekstetas. Dainos naujos negirdėtos. Seks. tetui vadovauja muzikė p. Regina Ditkienė. Sesės šaulės ruošia skanią vakarienę iš 12-kos patiekalų, pagal p. J. Daužvardienės valgio knygų receptus. Mielai laukiami ne tik šauliai, bet ir jų rėmėjai. Šokiams gros Kosto Ramanausko orkestras.

Valdis Real Estate 7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

MŪRINIS BUNGALOW. 3 miegamieji, 12 metų, 30' sklypas, 55-ta ir Massasoit. \$28,500. 2 PO 4 MŪRINIS. 2 auto garažas. Įrengtas didelis kambarys sklepe. Geriausia vieta Brighton Parke. — \$26,500. 2 PO 5 MŪRINIS. 3 miegamieji kiekvienam bute. Įrengtas sklypas tinkamas grožio salonui prie 55-tos ir California Ave. \$54,500. 12 BUTŲ MŪRINIS 7 metų. Įvairaus dydžio butai. 63-čia ir Pulaski. Labai pelningas ir gražus namas.

ŠIMAITIS REALTY 2951 W. 63 ST. (Prie Sacramento) TEL. 436-7878

BUILDERS AND CONTRACTORS Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR Įrengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Įrengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutter). Darbas atliekamas greit sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokami. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

DOMAS ŽUKAUSKAS HEATING & SHEET METAL 4444 So. WESTERN AVE, CHICAGO, ILL. 60609 TEL.: VI 7-3447

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI DEMOKRATINI DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"